

RADA MIEJSKA w MORĄGU
14-300 Morąg
ul. 11 Listopada 9

UCHWAŁA NR XXVII/394/16
RADY MIEJSKIEJ W MORĄGU
z dnia 29 grudnia 2016 r.

w sprawie: GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY MORĄG NA ROK 2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.) i art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.), Rada Miejska w Morągu uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 w brzmieniu załącznika nr 1 do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Morąga.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Morągu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Marek Kaćkowski

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2017

MORAĞ, 2016 rok

Podstawą prawną i merytoryczną programu są:

- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),
- Uchwała nr XLIX/668/06 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 28 czerwca 2006r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Morąg ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Nr XI/128/15 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 28 sierpnia 2015 r.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwana dalej ustawą, w art. 4 ust. 1 stanowi, że: „Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy”.

Realizacja tych zadań odbywa się na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Miejską (art. 4 ust. 2 ustawy). Program jest kontynuacją kierunków i zadań wytyczonych przez Gminę w 1993 roku, a w wyżej wymienionej formie realizowanych od roku 1997. Ma on tendencje rozwojowe i finansowany jest z opłat uzyskanych za wydawane zezwolenia na sprzedaż alkoholu (art. 11 ust. 1 ustawy).

Program jest modyfikowany w oparciu o nową wiedzę i doświadczenia z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy. Realizowany jest poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności przez:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną,
- 3) ograniczenie dostępności alkoholu,
- 4) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- 5) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- 6) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Wymienione powyżej zadania uwzględnia się w założeniach polityki społeczno -gospodarczej w postaci Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zatwierdzonego przez Radę Ministrów (art. 2 ustawy).

Powszechnie uważa się, że na uzależnienie od środków psychoaktywnych składają się trzy zmienne: człowiek - środek uzależniający - środowisko. Elementy te są połączone i współzależne od siebie. Do właściwości psychologicznych, które mogą poprzedzać i nasilać używanie substancji uzależniających należą: niepewność, niedojrzałość i chwiejność emocjonalna, niedostatecznie wykształcona zdolność rozumienia i odgadywania indywidualnych stanów emocjonalnych własnych, jak i innych osób, słaba motywacja do działań nie przynoszących natychmiastowych korzyści, konflikty z otoczeniem. Dodać należy, iż działania w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień to praca bardzo trudna i długofalowa, dążąca do zmiany nawyków, przełamywania przyzwyczajęń kulturowych, mająca na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych.

Uzależnienie jest chorobą przewlekłą i śmiertelną. Fakt uratowania chociażby jednego życia ludzkiego motywuje do intensywnych działań i nadaje tej pracy właściwy sens.

Efektywność tej pracy jest trudno mierzalna, gdyż prawidłowo prowadzona efekty może przynieść po latach, w funkcjonowaniu kolejnych pokoleń.

I. SKALA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W EUROPIE

Europejczycy mimo, że spożywają obecnie mniej alkoholu w porównaniu do lat siedemdziesiątych XX wieku, kiedy jego konsumpcja była w Europie najwyższa, dziś nadal piją najwięcej na świecie. Takie wnioski płyną z analizy badań przeprowadzonych na zamówienie Komisji Europejskiej przez Instytut Studiów nad Alkoholem w Londynie. Raport sporządzony przez Petera Andersona i Bena Baumberga „Alcohol in Europe”, przedstawiony Komisji Europejskiej w dniu 1 czerwca 2006 r., jest analizą wpływu alkoholu na zdrowie, życie publiczne i ekonomię w Europie. Raport określa kraje europejskie jako region największego spożycia

alkoholu. Jego średnie spożycie wynosi około 11 litrów czystego alkoholu, co daje wynik o dwa i pół razy większy niż średnie spożycie światowe. Na drugiej pozycji plasują się mieszkańcy Ameryki Północnej i Południowej ze średnim spożyciem rocznym 7 litrów czystego alkoholu na dorosłą osobę.

Zgodnie z treścią raportu alkohol jest główną przyczyną problemów zdrowotnych Europy. Niemalże 23 miliony Europejczyków jest uzależnionych od alkoholu, a rocznie około 195 tysięcy umiera wskutek dolegliwości związanych z nadmiernym spożyciem alkoholu.

Spożywanie alkoholu prowadzi do powstawania około 60 rodzajów chorób i urazów. **Alkohol jest przyczyną ponad 7% chorób i przedwczesnych śmierci w krajach UE. Jest on też głównym źródłem szkód, nie tylko dla osób spożywających, ale każdego roku także dla np.: 60 tysięcy przedwcześnie urodzonych dzieci z niedowagą, 9 milionów dzieci żyjących w rodzinach z problemem alkoholowym, 10 tysięcy ofiar wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców oraz 2 tysięcy ofiar morderstw popełnionych przez nietrzeźwych sprawców.**

Szkody związane ze spożywaniem alkoholu: choroby, wypadki, przestępstwa, straty w sektorze pracy kosztują państwa europejskie około 125 miliardów euro rocznie, co daje na każde gospodarstwo domowe w UE około 650 euro rocznie.

Polityka wobec alkoholu, której celem jest profilaktyka i redukcja szkód, zajmuje poważne miejsce w strategiach regionu europejskiego. Potrzebę takich działań widzi nie tylko WHO (Światowa Organizacja Zdrowia), która zajmuje się zdrowiem publicznym, a co za tym idzie negatywnym wpływem, między innymi spożycia alkoholu na zdrowie obywateli i przeciwdziałaniem temu zjawisku. Również Unia Europejska, która jest strukturą ekonomiczną, coraz więcej uwagi poświęca promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, zdając sobie sprawę z konsekwencji ekonomicznych w postaci obniżenia PKB w związku z nadużywaniem alkoholu.

II. STAN PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W POLSCE

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą bio-psycho-społeczną i występuje u ok. 800 tys. osób w Polsce.

W warstwie somatycznej uzależnienia mamy do czynienia z wieloma schorzeniami mającymi ujemny wpływ na funkcjonowanie narządów, osłabieniem odporności, zwiększoną podatnością na choroby.

W warstwie psychologicznej natomiast obserwujemy mechanizmy głęboko zmieniające funkcjonowanie człowieka:

- nałogowe regulowanie uczuć,
- mechanizm iluzji i zaprzeczeń,
- mechanizm rozpraszania JA.

Wpływają one na nieprawidłowe funkcjonowanie jednostki w sferze motywacyjnej i poznawczej oraz zaburzają jej funkcjonowanie w środowisku społecznym. Sprzyjają kontynuacji uzależnienia.

Liczne obserwacje i analizy statystyczne najczęściej diagnozowanych jednostek chorobowych u pacjentów placówek podstawowej opieki zdrowotnej dowodzą, że nie tylko osoby uzależnione od alkoholu ponoszą szkody zdrowotne, ale także osoby pijące w sposób ryzykowny i szkodliwy. Badania wskazują, że ok. 20% wszystkich zgłoszeń pacjentów do POZ ma swoje źródło w problemach spowodowanych nadużywaniem alkoholu. Oznacza to, że osoby te nie potrzebowałyby pomocy lekarskiej, gdyby w zalecany sposób ograniczyły, bądź odstawiły spożywanie alkoholu.

Szkody zdrowotne wywoływane alkoholem nie ograniczają się do szkód występujących u osób uzależnionych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Często żyją oni w stanie permanentnego stresu, co staje się przyczyną wystąpienia u nich stałych zaburzeń związanych z przystosowaniem, określonych mianem współuzależnienia. Współuzależnienie nie jest chorobą, ale zespołem nieprawidłowego przystosowania. Jednak u osób współuzależnionych często rozpoznaje się PTSD - czyli zespół stresu pourazowego. Osoby współuzależnione wymagają leczenia i mogą uzyskać poprawę stanu zdrowia psychosomatycznego, jeśli skorzystają z pomocy oferowanej im w placówkach odwykowych, gdzie mają prawnie zagwarantowane bezpłatne leczenie.

Dzieci w rodzinach, gdzie jedno lub oboje rodziców nadużywa alkoholu, żyją w silnym stresie, doświadczają poczucia zagrożenia i obaw o przetrwanie rodziny, która stanowi podstawę istnienia dziecka. Często są ofiarami lub świadkami przemocy fizycznej i psychicznej. Osoba, która wychowywała się w takiej rodzinie, w dorosłym życiu przejawia w funkcjonowaniu psychologicznym wiele nieprawidłowości będących skutkiem urazów z dzieciństwa.

Według danych szacunkowych w Polsce żyje ok. 1,5-2,0 mln dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym, z tego 500 tys. znajduje się w dramatycznej sytuacji zagrażającej ich zdrowiu i życiu.

Różne formy agresywnych i represyjnych zachowań rodziców, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych i potrzeb dziecka wywierają destrukcyjny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci oraz proces rozwoju. Dzieci te są słabsze fizycznie, częściej chorują. Występują u nich zaburzenia emocjonalne, często są ofiarami przemocy i nadużyć seksualnych ze strony najbliższych lub otoczenia. Podstawowym źródłem zagrożeń dla dziecka jest stan chronicznego napięcia i stresu. Trwanie w ciągłej niepewności, nieprzewidywalność wydarzeń wywołuje u dziecka poczucie braku stabilności, porządku życiowego, a co za tym idzie, braku kontroli nad własnym życiem. Ponadto dzieci te stanowią grupę podwyższonego ryzyka pod względem prawdopodobieństwa uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, jak również uzależnień behawioralnych.

III. INICJATYWY I DZIAŁANIA W GMINIE MORĄG

Misją Gminy Morąg jest wspieranie mieszkańców w dążeniach do poprawy sytuacji materialno-bytowej, lepszego wypełniania ról rodzinnych, społecznych i zawodowych, a także rozwoju osobistego poprzez tworzenie sprzyjających ku temu warunków (strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Morąg na lata 2016 – 2020).

Okres ostatnich kilku lat, to czas wielu ciekawych inicjatyw, czas systematycznej pracy w zakresie tworzenia systemu profilaktyki i terapii uzależnień.

Fakt utworzenia grup samopomocowych był pierwszym krokiem, początkiem systemu. Następny krok to wprowadzenie do pracy z dziećmi i młodzieżą profesjonalnych programów profilaktycznych (często w fazie pilotażu) oraz szkolenie realizatorów tych programów. Od lat na bazie szkół prowadzone są systematyczne zajęcia socjoterapeutyczne i profilaktyczno-wychowawcze.

Kolejny krok to praca Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy, dalszy - utworzenie Poradni dla Osób z Problemami Alkoholowymi, która w chwili obecnej nosi nazwę Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Unormowania ustawowe dotyczące finansowania pozalekcyjnych zajęć sportowych pozwoliły na zagospodarowanie czasu wolnego i rozwijanie umiejętności społecznych i zainteresowań, pod okiem specjalistów, licznej grupie uczniów naszej gminy.

W okresie tym wiele osób zainteresowanych profilaktyką uzależnień zdobyło wiedzę i umiejętności do pracy w tym trudnym wycinku życia społecznego. W chwili obecnej pojawiła się potrzeba przeszkolenia nowych osób w zakresie realizacji programów profilaktycznych oraz wyposażenia w umiejętności wychowawcze do pracy w problemie agresji i przemocy oraz zagrożeń behawioralnych.

Do deficytów systemu zaliczyć należy nadal brak oferty terapeutycznej dla dorastającej młodzieży eksperymentującej z używkami, z grup ryzyka, mającej obciążenia rodzinne. Taki stan rzeczy wynika z obowiązujących unormowań prawnych oraz ograniczonego zapotrzebowania i niskiej dojrzałości do korzystania z ofert pomocowych.

Zjawisko spożywania alkoholu podczas wykonywania obowiązków zawodowych, czy prowadzenia pojazdów pod wpływem środków psychoaktywnych, jest zjawiskiem powtarzającym się, wymagającym interwencji i poszukiwania sposobów eliminowania oraz zapobiegania. W zakresie profilaktyki alkoholowej dla kierowców podejmujemy współpracę z policją.

Podobnie jest ze zjawiskiem przemocy domowej, która w zdecydowanej większości powiązana jest z używaniem alkoholu i wymaga współpracy oraz koordynacji działań wielu służb. Gmina ma zatwierdzony uchwałą Rady Miejskiej Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w

Rodzinie. Burmistrz Morąga powołał Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który funkcjonuje przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Osoby doznające przemocy w rodzinie mogą skorzystać z oferty pomocy psychologicznej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy, gdzie dyżuruje prawnik, psycholog, pedagog i psychoterapeuta.

Od lat uczestniczymy w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych np. „Chrońmy młodość”, „Dzieciństwo bez przemocy”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”, „Cięża bez alkoholu”, „Przeciw pijanym kierowcom” i inne. Sukcesywnie szkolimy nauczycieli programem „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”. Osoby przeszkolone realizują program z zainteresowanymi rodzicami. Jest to również oferta dla rodziców o zaniżonych kompetencjach wychowawczych, będących pod nadzorem sądowym. Warsztaty, z których skorzystać mogą osoby zainteresowane realizowane są w dwóch edycjach: wiosennej i jesiennej.

Nadal niezmiernie ważnym problemem jest przygotowanie lekarzy pierwszego kontaktu i innych specjalistów do badań przesiewowych i wczesnego wykrywania przyczyn problemów zdrowotnych w nadużywaniu środków psychoaktywnych oraz diagnozowania przypadków przemocy domowej zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych. Problem ten od dłuższego czasu podnoszony jest w całym kraju, jednak nie znajduje zainteresowania w tej grupie zawodowej. Podobnie jest z zaangażowaniem tej grupy zawodowej w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w formie uczestnictwa w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W GMINIE

Gmina Morąg liczy 24.785 mieszkańców (stan na koniec września 2016 r.), w tym 13.993 w mieście i 10.792 w środowisku wiejskim. W strukturze ludności gminnej nieznacznie dominują kobiety-50,4%.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem (stan na 31.10.2016 r.) – 1.476, w tym 813 kobiet, na wsi – 768, w tym 426 kobiet, liczba bezrobotnych w mieście – 708, w tym 387 kobiety. W strukturze bezrobotnych nieznacznie dominują kobiety – 55,08%.

Na koniec października 2016 r. stopa bezrobocia w Polsce wynosiła 8,3%, w województwie warmińsko – mazurskim – 13,7 %, a w powiecie ostródzkim – 14,4%.

Powiat ostródzki w ostatnim okresie znacznie poprawił statystyki zatrudnienia osób w wieku produkcyjnym.

Zestawienie danych ze szkół

Placówka	Dane w roku	Liczba uczniów w szkole	Liczba uczniów ze środowiska wiejskiego		Problemy rodzin związane z alkoholem		Problemy rodzin związane z przemocą		Problemy własne uczniów nikotynowy		Problemy własne uczniów alkohol		Problemy własne uczniów narkotyki		Problemy własne uczniów agresja	
Przedszkola	2015	425			1		1		0		0		0		0	
	2016	392			3		0		0		0		0		0	
Szkoly Podstawowe	2011	1790	867	48,43%	127	7,09%	82	4,58%	11	0,61%	3	0,17%	0	0,00%	66	3,69%
	2014	1655	674	40,73%	88	5,32%	61	3,69%	3	0,18%	0	0,00%	0	0,00%	93	5,62%
	2015	1763	717	40,67%	78	4,42%	43	2,43%	7	0,39%	0	0,00%	0	0,00%	75	4,25%
	2016	1624	692	42,61%	78	4,80%	54	3,33%	1	0,61%	0	0,00%	0	0,00%	105	6,46%
Gimnazja	2011	835	407	48,74%	41	4,91%	13	1,56%	103	12,33%	20	2,39%	7	0,84%	54	6,47%
	2014	777	378	48,65%	31	3,99%	19	2,45%	93	7,21%	21	2,70%	9	1,16%	24	3,09%
	2015	712	339	47,61%	23	3,23%	9	1,26%	74	10,39%	85	11,9%	10	1,40%	78	10,9%
	2016	743	368	49,53%	21	2,83%	4	0,53%	57	7,67%	92	12,38%	8	1,76%	0	0,00%
Szkoly Ponadgimnazjalne	2011	1118	492	44,00%	36	3,22%	31	2,77%	215	19,23%	24	2,14%	12	1,07%	27	2,41%
	2014	871	427	49,02%	18	2,07%	10	1,19%	196	22,50%	36	4,13%	9	1,03%	8	0,92%
	2015	670	297	44,33%	17	1,75%	13	2,28%	189	15,71%	31	9,58%	5	5,94%	7	4,24%
	2016	730	316	43,29%	16	2,19%	12	1,64%	130	17,80%	18	2,46%	3	0,41%	3	0,41%

1. W szkołach gminnych uczy się 2.367 uczniów, w tym w szkołach podstawowych 1.624 uczniów, w gimnazjach 743 uczniów. W dwóch szkołach ponadgimnazjalnych uczy się 730 uczniów z naszej oraz okolicznych gmin. Łącznie do wszystkich szkół na terenie Gminy Morąg uczęszcza 3097 uczniów

Z informacji przekazywanych przez szkoły wynika, że **78** uczniów szkół podstawowych, **21** uczniów gimnazjów oraz **16** uczniów szkół ponadgimnazjalnych wychowuje się w rodzinach z problemem alkoholowym, co stanowi 3,75% ogółu uczniów.

Problem przemocy rodzinnej dotyka **54** uczniów szkół podstawowych, **4** uczniów gimnazjów oraz **12** uczniów szkół ponadgimnazjalnych, czyli 2,3% ogółu uczniów.

Problem nikotynizmu dotyka **1** ucznia szkół podstawowych, **57** uczniów gimnazjów oraz aż **130** uczniów szkół ponadgimnazjalnych, co stanowi 6,1% ogółu uczniów.

Problem spożywania alkoholu zauważono u **92** gimnazjalistów oraz u **18** uczniów szkół ponadgimnazjalnych, co stanowi 3,6% ogółu uczniów. Dane statystyczne dotyczące młodzieży ponadgimnazjalnej są z pewnością informacją mało wiarygodną.

Problem narkotykowy sygnalizowany jest u **8** gimnazjalistów oraz u **3** uczniów szkół ponadgimnazjalnych, a więc 0,36% ogółu wszystkich uczniów

Agresywne zachowanie przejawia **105** uczniów szkół podstawowych, **0** gimnazjalistów oraz **3** uczniów szkół ponadgimnazjalnych, co stanowi 3,5% ogółu uczniów.

Powyższe dane to dane szacunkowe, nie zawsze w pełni wiarygodne, gdyż dotyczą niezwykle trudnej problematyki, często głęboko ukrywanej przed światem zewnętrznym. Mogą również świadczyć o braku rozpoznania problemu w środowisku społecznym, w którym funkcjonują dzieci i młodzież naszej Gminy.

Zestawienie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Dane w roku	Liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą	Liczba uczniów z rodzin z problemem alkoholowym korzystających z dożywiania w szkołach	Liczba przypadków przemocy w rodzinie	Liczba przypadków przemocy wobec dzieci
2009	125	92	10	9
2010	129	78	18	7
2013	121	73	58	10
2015 (IX)	123	63	34	8
2016 (IX)	125	50	32	brak danych

2. Z informacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu za rok **2016 (IX)** wynika, że udziela on pomocy **125** rodzinom z terenu Gminy dotkniętym problemem alkoholowym, a **50** dzieci z rodzin z tym problemem ma finansowane dożywianie w szkołach, do których uczęszcza. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej odnotował **32** przypadki przemocy w rodzinie, w tym **8** przypadków przemocy wobec dzieci. Z 45 Niebieskich Kart **7** zostało założone przez MOPS, **36** przez policję i **2** przez GKRPA. Niepokoi fakt małego zaangażowania oświaty w procedurę zakładania NK oraz zerowy udział w tej procedurze ochrony zdrowia.

Zestawienie danych ze Straży Miejskiej

Dane w roku	Liczba interwencji z udziałem osób nietrzeźwych	Liczba pouczeń wobec osób nietrzeźwych	Liczba mandatów za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym
2009	495	338	89
2010	210	149	55
2013	227	184	37
2014	143	137	12
2015/2016	123	119	10 (na kwotę 700 zł)

3. Straż Miejska w II półroczu 2016 roku interweniowała w **123** zdarzeniach z udziałem osób nietrzeźwych. Zastosowano **119** pouczeń. Wymierzono **10** mandatów za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym, na kwotę 700 złotych.

Zestawienie danych z Komisariatu Policji

Dane w roku	Liczba interwencji z udziałem osób nietrzeźwych	Liczba interwencji dotyczących przemocy	Liczba rozmów przeprowadzonych z osobami nietrzeźwymi	Liczba zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu	Liczba wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców	Liczba mandatów za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym
2009	165	11	165	45	15	45
2010	280	45	280	104	3	92
2013	528	528	528	67	1	120
2014	~ 1000	339	339	61	4	162
2015/2016 (IX)	brak danych w systemie	507	brak danych	117	10	20

4. Z informacji Komisariatu Policji w Morażu za rok **2015/2016** wynika, że policjanci interweniowali 507 razy w przypadkach z udziałem osób nietrzeźwych, w tym dotyczących przemocy domowej. Założono **58** Niebieskich Kart.

Policja zatrzymała do kontroli **117** kierowców będących pod wpływem alkoholu, w tym **114** kierujących pojazdami mechanicznymi i **3** osoby kierujące rowerami. Odnotowano **10** wypadków spowodowanych przez pijanych kierowców. Sporządzono **12** wniosków do sądu o ukaranie i wymierzono **20** mandatów za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym.

Radykalna zmiana danych statystycznych dotyczących przemocy domowej wiąże się ze zmianą wytycznych oraz systemów gromadzenia i przekazywania tych danych. Podejście takie mocno „zamazuje” skalę zjawiska i z pewnością powinno ulec zmianie!

5. Do końca listopada bieżącego roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgłoszono **47** osób, w tym **8** kobiet. **4** osoby zgłoszone zostały przez Komisariat Policji w Morażu, **24** osób przez rodziny, **14** osób przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, **2** osoby przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, **3** osoby przez kuratora. W związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie GKRPA założyła **2** Niebieskie Karty. Wysłano **170** wezwań na posiedzenia Komisji, na które zgłosiło się **66** osób (część z tych osób zgłoszona była w roku 2015). **22** osoby zadeklarowały leczenie w Poradni Terapii Uzależnień (w tym **7** osób podjęło terapię), **7** osób zobowiązało się do abstynencji, **4** osoby zadeklarowały podjęcie leczenia stacjonarnego, **4** osoby skorzystały z pomocy w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy, **5** osób nie chciało skorzystać z żadnej oferty pomocy, w stosunku do **2** osób postępowanie zawieszono (na prośbę wnioskodawców), **3** sprawy umorzono z powodu zgonu osób zgłoszonych. Wysłano **44** informacje do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w związku z monitorowaniem osób zobowiązanych przez Zespół do leczenia odwykowego. Ponadto Komisja skierowała **4** wnioski do sądu (wszystkie są w toku postępowania). Na badania biegłych sądowych skierowano **7** osób. **3** osoby, do tej pory nie zgłosiły się na badania.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła (do końca listopada 2016 roku) **11** posiedzeń podkomisji motywacyjno – interwencyjnych, łącznie z **10** posiedzeniami ds. kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń oraz **3** posiedzenia całego składu. Zaopiniowano **18** zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie Gminy, w tym **9** na spożycie alkoholu poza miejscem sprzedaży oraz **9** na spożycie alkoholu w miejscu sprzedaży. W konsultacji, informacji i wsparciu w biurze oraz Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy skorzystało ponad **1800** osób.

Członkowie komisji skontrolowali **15** gastronomicznych punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy odnotowano około dwóch tysięcy przyjęć dotyczących problemów rodzinnych.

6. Liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy ustala uchwała nr XLIX/668/06 z dnia 28 czerwca 2006r. zmieniona uchwałą nr XI/128/15 z dn. 28 sierpnia 2015r.. Rada Miejska

na wnioszek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, mając na względzie ograniczenie dostępności alkoholu, ustaliła na terenie Gminy Morąg liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa):

-przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na **75** punktów

-przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na **25** punktów.

Limit został obniżony w przypadku sprzedaży detalicznej o **10** punktów a w przypadku gastronomii o **5** punktów.

V. CELE PROGRAMU

V1. Cele strategiczne programu:

V1.1 Zmniejszenie rozmiarów problemów aktualnie występujących.

V1.2 Podejmowanie działań ograniczających zjawisko agresji wśród dzieci, młodzieży oraz przemocy w rodzinie.

V1.3 Poszerzanie oraz uelastycznianie oferty wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz doznających przemocy.

V1.4 Zwiększenie świadomości społecznej na temat szkodliwości nadużywania substancji uzależniających oraz uzależnień behawioralnych.

V2. Cele szczegółowe programu:

V.2.1 Zwiększenie dostępności pomocy ukierunkowanej na osoby mające problemy związane z używaniem alkoholu i innych substancji oraz ich rodzin:

- kontynuowanie działań polegających na udzielaniu pomocy pedagogiczno - psychologicznej, terapeutycznej i prawnej,
- budowanie systemu informowania mieszkańców o możliwości korzystania z oferty instytucji pomocowych.

V.2.2 Zwiększenie efektywności oddziaływań profilaktycznych poprzez:

- doskonalenie metod i środków ww. oddziaływań, wdrażanie nowych programów,
- ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez osoby niepełnoletnie, reagowanie na zgłoszenia i sygnały ze środowiska, kontrole punktów sprzedaży alkoholu,
- edukację w kierunku podnoszenia świadomości społeczeństwa, a w szczególności dzieci i młodzieży, w zakresie zagrożeń związanych ze spożywaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- propagowanie postaw trzeźwościowych i zdrowego stylu życia.

V.2.3. Lepsza jakość współpracy między instytucjami, organizacjami pożytku publicznego oraz innymi podmiotami poprzez:

- specjalistyczne szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego,
- sprawniejszą koordynację działań służb i instytucji w zakresie pomocy rodzinie,
- doskonalenie współpracy interdyscyplinarnej między instytucjami, organizacjami pożytku publicznego oraz innymi podmiotami w zakresie związanym z używaniem substancji psychoaktywnych uzależnień behawioralnych oraz przemocy w rodzinie.

V.2.4 Monitorowanie efektów pracy profilaktyczno-terapeutycznej poprzez :

- ewaluację realizowanych programów,
- sprawozdania z realizacji zadań przez poszczególne podmioty,
- kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w których łamane jest prawo.

VI. ZADANIA

VI.1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu:

- wsparcie merytoryczne i finansowe ponadpodstawowych programów realizowanych przez pracowników Poradni Terapii Uzależnień i Współzależnień w Moragu,
- finansowanie działalności Punktu Informacyjnego-Konsultacyjno ds. Uzależnień i Przemocy w biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

♦ **Wskaźniki oceniające realizację zadań:**

- odsetek pacjentów w placówce, którzy po zakończeniu terapii utrzymują abstynencję przez ponad rok,
- ilość zrealizowanych programów ponadpodstawowych,
- ilość osób, którym udzieliły pomocy placówki zajmujące się problemem na terenie Gminy,
- ilość osób podejmujących dofinansowane szkolenia,
- kwota dofinansowania.

VI.2. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych Gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- opiniowanie wydawanych zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałami Rady Miejskiej, o której mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy (limit punktów oraz usytuowanie),
- interwencyjne kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych,
- udział w procedurze Niebieskich Kart (zakładanie NK, udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie).

♦ **Wskaźniki oceniające realizację zadań:**

- ilość osób, które podjęły leczenie,
- ilość kontroli,
- ilość wniosków skierowanych do sądu,
- ilość opinii do zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- ilość złożonych i monitorowanych NK,
- ilość osób korzystających z pomocy prawnej i psychologicznej.

VI.3 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

- dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób, które starają się o zdobycie umiejętności zawodowych w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy.
- Funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy - konsultacje prawnika, pedagoga, psychologa, psychoterapeuty.

VI.4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- kontynuowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z różnych grup wiekowych uczęszczających do szkół gminnych,
- realizacja w placówkach kultury i oświaty Gminy Morąg programów profilaktycznych, kierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli („Strażnicy uśmiechu”, „Spójrz inaczej”, „Noe”, „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, „Archipelag Skarbów”, „Busola”, „Przyjaciele Zippiego”, „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, „Program Domowych Detektywów” i inne), teatralnych spektakli profilaktycznych oraz programów autorskich,
- organizacja szkoleń realizatorów programów profilaktycznych oraz wyposażenie w najnowszą wiedzę osób pracujących w problematyce społecznej,
- organizacja bądź współorganizacja wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych (kolonie profilaktyczne, półkolonie, obozy profilaktyczne),

- organizowanie kampanii informacyjnych, współpraca z mediami w zakresie propagowania wiedzy dotyczącej zdrowego stylu życia i przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom,
- włączanie się w ogólnopolskie kampanie profilaktyczne,
- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie realizowania programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- zakup materiałów edukacyjnych do programów i kampanii profilaktycznych.

♦ **Wskaźniki oceniające realizację zadań:**

- liczba i zasięg programów,
- ilość uczestników programu,
- ilość osób przeszkolonych w zakresie problemów uzależnień i przemocy,
- kwota dofinansowania.

VI.5 Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- udzielenie pomocy merytorycznej, organizacyjnej i finansowej, stała i systematyczna współpraca z placówkami gminnymi i innymi realizującymi własne programy profilaktyczne i propagującymi zdrowy styl życia (MDK, MOPS, sąd, prokuratura, przedszkola, szkoły, policja, PARPA, Biuro ds. Narkomanii, „Niebieska Linia”, Fundacja "Dajemy Dzieciom Siłę" i inne),
- współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się profilaktyką uzależnień - dotowanie programów (kluby sportowe, PCK, TPD, Stowarzyszenie Salla, parafie i inne),
- wspieranie inicjatyw profilaktycznych osób i grup nieformalnych.

♦ **Wskaźniki oceniające realizację zadań:**

- liczba, jakość i zasięg podejmowanych i realizowanych projektów,
- ilość uczestników,
- kwota dofinansowania.

VI.6 Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych (art.13(2) ustawy), łamania zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nietrzeźwym, osobom do lat 18, na kredyt i pod zastaw (art.15 ustawy) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

VI.7 Utrzymanie bazy lokalowej

- Koszty administracyjne lokalu przy ul. Dworcowej 7:
  - opłaty za ogrzewanie, energię elektryczną,
  - wywóz nieczystości stałych,
  - monitoring, naprawy i konserwacje
  - usługi telekomunikacyjne,
  - delegacje służbowe,
  - materiały biurowe, prenumerata, materiały informacyjne,
  - wynagrodzenie osoby sprzątającej

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia ogłoszonego przez Ministra PPiSS za poprzedni kwartał - przysługuje dla każdego członka za uczestnictwo i pracę w posiedzeniach komisji (potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniu jest podpisana lista obecności, która jest jednocześnie podstawą do dokonania wypłaty wynagrodzenia),
- wynagrodzenie w wysokości 30 zł za przeprowadzenie kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych potwierdzonej protokołem pokontrolnym.

2. Źródła finansowania programu:

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe budżetu Gminy Morąg ,w tym pochodzące z opłat za wydawanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

3. Sposób realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz kosztów z tym związanych określa harmonogram na **kwotę 450.000 zł.**

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Marek Rućkowski

	<p>3. Pozalekcyjne zajęcia sportowe. 4. Szkolenia, warsztaty wg potrzeb. 5. Zakup materiałów edukacyjnych, udział w kampaniach profilaktycznych.</p>	<p>Cały rok wg ustalonych terminów</p>	<p><u>25.000 zł</u> <u>10.000 zł</u> <u>3.000 zł</u></p>	
	RAZEM		169.000 zł	
<p>IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych (procedura konkursowa).</p>	<p>1. Działania profilaktyczne poprzez upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i rekreacji wśród dzieci i młodzieży w Gminie Morąg. 2. Wspieranie funkcjonowania ośrodków wspomagających rozwój wspólnot i społeczności lokalnych działających na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym. 3. Promocja zdrowego stylu życia jako forma profilaktyki uzależnień. 4. Edukacja w kierunku bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałania patologiom społecznym. 5. Wypoczynek dzieci i młodzieży (obozy profilaktyczne, biwaki, kolonie). 6. Realizacja programów profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży z terenów wiejskich.</p>	<p>cały rok</p>	<p><u>96.000 zł</u> <u>45.000 zł</u> <u>4.000 zł</u> <u>4.000 zł</u> <u>30.000 zł</u> <u>11.000 zł</u></p>	<p>Współpraca z kościołami, organizacjami sportowymi i innymi zajmującymi się profilaktyką i propagowaniem zdrowego stylu życia.</p>
	RAZEM		190.000 zł	
<p>V. Utrzymanie bazy lokalowej.</p>	<p>1. Koszty administracyjne: a) opłaty: - energia elektryczna + co - usługi telekomunikacyjne - monitoring - wywóz nieczystości b) prenumerata c) delegacje d) naprawy, przeglądy e) materiały biurowe, chemia f) sprzątnie</p>	<p>cały rok</p>	<p><u>26.000 zł</u> 22.500 zł 2.700 zł 500 zł 300 zł <u>2.000 zł</u> <u>1.500 zł</u> <u>2.000 zł</u> <u>2.500 zł</u> <u>12.000 zł</u></p>	
	RAZEM		46.000 zł	
	OGÓLEM		450.000 zł	

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Marek Rańkowski